

BISERICĂ ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘI - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Aprindeți Darul Lui Dumnezeu...

— Meditații pentru preoți —

De Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului.

Meditația VIII.

Preotul și rugăciunea.

Înainte de Ta Doamne, de multe ori în genunchi căzut-au părinții, moșii și strămoșii noștri, pentru că simțit-au trebuința să se roage Ție. Insu-Ți Doamne rugatu-te-ai când ai început lucrul mântuirii: „Iată viu ca să fac voia Ta, Dumnezeu!” (Evrei 10 v. 7). Până la moarte n'ai încetat a Te ruga, iar murind ai zis: „Doamne în mâinile Tale încredințez duhul Meu” (Luca 23)! Săvârșind minuni, în templu, pe munte, ziua și noaptea, singur și cu alții, te-ai rugat. De noapte sculându-te odată, în loc pustiu te-ai dus și acolo te-ai rugat (Marcu 1 v. 33), iar altă dată slobozind popoarele, suitu-te-ai la munte ca să te rogi! (Matei 14 v. 23.)

Și rugăciunea Ta Doamne, era plină de cucernicie sfântă, căci, depărtându-te de ucenici, căzut-ai în genunchi și te-ai rugat (Luca 22 v. 41), iar altădată ai căzut pe față și te-ai rugat!!

Cu sfântă smerenie rugatu-te-ai la Tatăl: „Părintele meu, de este cu putință, treacă dela mine paharul acesta; însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu vorești” (Mat. 26 v. 39).

Rugămu-ne Ție și noi preoții de azi ai Tăi, căci viața de jertfă este viața preotului, viața cerească trebuie ea să fie. Iar unde viața este cu totul cerească, acolo trebuie să fie și lucrarea celor cerești, al celor spirituale: rugăciunea.

Prea Cucernici Frași! Dacă în rugăciunile noastre am fi reci, zăbavnici, distrași, lipsiți de evlavie cuvenită și grăbiți, să întrebuițăm tot rugăciunea, ca Dumnezeu cel Cereș să ne dăruiască duhul rugăciunii. Căci fără duhul rugăciunii pârjolite sunt aspirațiile religioase ale sufletului, înghețată este inima noastră și nu putem lua cuvânt în fața lui Dumnezeu. Dar cu ajutorul rugăciunii vom putea zice: Doamne, pârâu de sânge au făcut păcătoșii din mâinile Tale binecuvântătoare, dar noi vom învăța căile Tale pe fiii noștri duhovnicești; Doamne învăța-vom pe oameni să facă voia Ta, căci pentru ei Ți-ai plecat capul pe perna de spini și privind spre cer ai zis: „Doamne, iartă-le lor, că nu știu ce fac!”. Ruga-ne-vom Doamne ziua și noaptea să înțeleagă poporul, că dragostea Ta nemărginită se desprinde din parabola samarineanului milostiv, din pilda primirii fiului risipitor și din pilda păstorului celui bun.

Tu ai zis Doamne: „Fără de mine nu poți face nimic” (Ioan 15 v. 5), dar ai învățat pe dumnezeescul apostol Pavel să zică: „Toate le pot, în Hristos, Căla ce mă întărește” (Filip 4 v. 13). Către Tine Doamne, ne vom ruga ca să luminezi *mintea* noastră, întunecată de vârtejul păcatelor, ca să ne scoți din indoială și desorientare! Către Tine Doamne vom striga: „Luminează întunerecul meu” (Psalm 17 v. 29).

Grăi-vom către Tine Doamne, ca să cureți inimile noastre slabe și zice-vom cu Psalmistul: „Inimă curată zidește întru mine Dum-

nezeule și duh drept înoeste întru cele dinlăuntru ale mele" (Psalm 50).

Către Tine Doamne vom striga: dă-ne o voință tare, învață-ne să facem voia ta că Tu ești Dumnezeu nostru! (Ps. 142).

Aceste trei: mintea, inima și voința numai cu voia Ta Doamne, numai cu ajutorul Tău vor fi în slujba Ta!!! Căci zis-a Psalmistul: „De n'ar zidi Domnul casa, în deșert s'ar osteni cei ce zidesc" (Psalm 126).

Când Pavel se chema încă Saul și după arătarea Domnului petrecea în Damasc, lipsit de vedere, zise Domnul către Anania: „mergi pe ulița ce se cheamă dreaptă și caută în casa lui Iuda pe Saul anume, tarsenean; că iată, se roagă" (Fapte 9 v. 11). Așa grăit-a Domnul și cerul întreg a auzit cuvintele acestea: „Iată, se roagă".

Doamne, mare putere este rugăciunea, dacă Mântuitorul cu atâta putere grăia despre ea în fața Ceriului. Când preotul se roagă și despre el zice Domnul: „Iată se roagă"! Preotul deci trebuie să fie *omul rugăciunii*.

Aceasta însemnează, că el trebuie să se roage precum Hristos s'a rugat. O frumoasă pildă ne dă sfântul Pavel, care a învățat pe credincioși să urmeze pe Hristos, dar mai întâi el a dat pildă de urmare întru toate, căci scris este: „Cel ce zice că petrece întru Dânsul, dator este precum Acela a umblat și el așa să umble" (I. Ioan 2 v. 6). Insuș Pavel zice: „Cele ce ați învățat și ați luat și ați auzit și ați văzut întru mine, acestea să le faceți și Dumnezeuul păcii va fi cu voi" (Filip 4 v. 9).

Acest sfânt apostol sfătuit-a pe toți să se roage (I. Tes. 5 v. 17) dar și însuș s'a rugat, ca să-l vadă și să-l știe poporul (Colos 1 v. 9). Dacă deci sfântul Pavel împlinea porunca Domnului și se ruga (Luca 18 v. 1), aceasta înseamnă, că și preotul trebuie să se roage bucuros, arătând că pentru el rugăciunea este o cerință a inimii. Aceasta înseamnă că și preotul trebuie să se închine cu duhul și cu adevărul (Ioan 4).

Poporul nu învață să se roage, dacă preotul nu-l învață cum să se roage, dacă el nu se roagă cu poporul, în fața poporului și pentru popor. Deaceea noi preoții trebuie să ne examinăm conștiința în privința rugăciunii, care este grai ceresc. Prin rugăciune avem comunicare cu Dumnezeu și cu sfinții și astfel trebuie să fim conștienți de rolul rugăciunii, ca unii cari anume avem însărcinarea să ne rugăm și pentru popor.

Când Dathan și Aviron s'au răsculat îm-

potrirea lui Moisi și Aaron, s'a deschis pământul și i-a înghițit. S'a ivit apoi o răscoală și mai mare, și Dumnezeu iarăși a dat pedepse aspre. Atunci s'au rugat Moisi și Aaron în cortul sfânt, iar Moisi a îndrumat pe Aaron să ia cădelnița și punând tămâie într'ansa, să meargă în popor și să se roage între vii și morți, între sănătoși și muribunzi și astfel să imblânzească mânia lui Dumnezeu. A isbutit, căci pedeapsa a încetat! Noi trăim vremuri, când poporul prin păcatele sale cele multe, trebuie să imblânzească mânia lui Dumnezeu. În fruntea poporului preotul trebuie să dea pildă de rugăciune, având convingerea că aproape este Domnul de ceice îl cheamă pe El.

Dumnezeu este desăvârșirea desăvârșirilor, binele absolut, dragostea neșarmurită către care trebuie să tindem. Când ne rugăm lui Dumnezeu, recunoaștem că avem trebuință de acea desăvârșire și dragoste.

A nu ne ruga, înseamnă că nu credem în Dumnezeu. Necredința în Dumnezeu ne duce la a trăi o viață fără Dumnezeu, în fără de lege, în întinăciunea păcatului. Cel care spune că crede în Dumnezeu dar nu se roagă Lui, nu are credință, căci prin faptul că refuză rugăciunea, refuză însăși Caracterul lui Dumnezeu, refuză a-L socoti pe Dumnezeu aceea ce este: Ființa Perfectă.

Rugăciunea nu este o înjosire a omului, din contră ea îl înalță. A recunoaște pe Dumnezeu este a ne înălța către El, înseamnă a fi primit de El. Umilința în rugăciune este renunțarea la păcatul mândriei din care decurg atâtea păcate. Deaceea prin umilință, prin recunoașterea neputinței noastre, ne ridicăm la cele veșnice, fiind ajutați de Dumnezeu. Când Dumnezeu este cu noi, nu avem de cine să ne temem.

Pentru ca rugăciunea să fie așa cum am arătat: o înălțare curată a inimii și gândurilor către Dumnezeu, trebuie făcută într'un mediu, într'o atmosferă care să o înlesnească. Și unde putem găsi cceastă atmosferă decât în fața Tronului celui Preînalt în sf. Biserică? Numai în Biserică cugetul este liber să sboare către sferele cerești. Deaceea toate acțiunile înseminate din viața omului, se încep și se termină prin rugăciunea Bisericii.

Omul care într'adevăr crede în Dumnezeu se adresează lui, se roagă lui, în toate împrejurările, atât pentru el cât și pentru ai lui, — căci numai trăind într'o continuă comunicare cu Dumnezeu, omul poate deveni fiul Lui duhovnicesc.

În raporturile noastre pământești unul față

de altul, noi nu ne adresăm nici când aceluia pe care nu-l recunoaștem; când îndreptăm o rugare către o autoritate, noi recunoaștem acea autoritate ca atare, că adică este în stare, îi stă în putință, depinde de ea ca să ne satisfacă sau nu cererea. Deci numai un credincios se poate ruga lui Dumnezeu. Ateistul, adică cel care nu crede că există un Dumnezeu nu se poate ruga, fiindcă n'are cui să-și îndrepte rugăciunea. Deasemenea panteistul, care se consideră identic cu Dumnezeu iarăși nu se roagă lui Dumnezeu. Iar materialistul, dacă s'ar ruga, nu s'ar putea ruga decât dumnezeului său, materiei: pietrilor și lemnelor.

Așa dar rugăciunea recunoaște existența lui Dumnezeu, a unui Dumnezeu personal, creatorul lumii, cu puteri supranaturale.

Superioritatea rugăciunii depinde de superioritatea concepțiunii despre Dumnezeu. Rugăciunea o găsim în toate religiunile, la toate popoarele și în toate timpurile, însă pretulindeni în forma concepțiunii religioase corespunzătoare.

Chiar la poporul evreu în V. T. rugăciunea era sub forma jertfei materiale. Odată cu venirea Mântuitorului s'a dat omului adevărata concepție despre Dumnezeu ca ființă personală, atot bună, perfectă, cu dragoste nemărginită. Ca atare și rugăciunea a luat forma cea mai superioară de manifestare a unui raport firesc în duh și adevăr. Dătătoare de ton în creștinism nu mai este în rugăciune mulțimea jertfei materiale sau a cuvintelor, ci intensitatea cugetului și a inimei. Rugăciunea devine deci în creștinism ceva din adâncurile sufletului omenesc: o îndreptare către Dumnezeu a gândurilor, sentimentelor și voinței omului. În rugăciunea creștină întreaga fire omenască se îndreaptă către Dumnezeu, și dacă se îndreaptă din inima curată este primită.

Cunoscând tu, preotule, rostul și înțelesul profund al rugăciunii, nu vei întrelăsa a-ți înălța inima și gândurile către Dumnezeu. Poporul voește să te știe că tu te rogi nu numai în biserică, ci și acasă. Îți aduci aminte de o scenă din Faptele Apostolilor, unde Anania are o vedenie și Domnul îi zice: „Sculându-te mergi pe ulița ce se chiamă dreptă și caută în casa lui Iuda pe Saul anume tarsenean, că iată se roagă“ (Fapte 9 v. 11). Fericit a putut să fie Anania, că a văzut pe Pavel rugându-se, în clipa când acesta nici nu se gândea! A văzut pe Pavel liberat de gândul pământului și înălțându-se spre acela, pe care mai înainte îl gonea! A văzut pe marele Pa-

vel, rugându-se și așteptând dela Dumnezeu, ceea ce oamenii nu puteau să-i dea!

Cu puterea de imaginație, pe care o ai, să te gândești, frate dragă, că se întâmplă și cu tine o minune, că și tu ești un vas ales, spre care se îndreaptă priviri și priviri. Poporul tău, turma ta dorește să te știe un preot rugător către Dumnezeu, un preot, care își face toate rugăciunile prescrise pentru a te apropia de sfântul Altar, spre săvârșirea sfintei Liturghii.

Iată bunăoară canonul de rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu! Cerceteze-se pe sine preotul și să se întrebe, dacă el practică regulat cele șapte laude, după cuvintele Psalmistului: „De șapte ori în zi, te-am laudat, pentru judecățile dreptății Tale“ (Psalm 118 v. 164). Sau crezi preotule, că poți cu destulă pregătire sufletească să săvârșești Sf. Liturghie, dacă nu vei medita cel puțin asupra textelor din cele șapte laude? Crezi că nu-ți dă inspirație ora a 9-a? Crezi că Vecernia, — care este a doua laudă — nu este material necesar, pentru pregătirea de Sf. Liturghie? Crezi de prisos a treia laudă, care este Pa-vecernia, sau a patra: Miezonoptica? Utrenia împreună cu ceasul întâi este a cincea laudă! Ea încă trebuie să te inspire! A șasea laudă este ora a treia, iar a șaptea laudă este ora șasea! Și aceste laude trebuie să te inspire. Trebuie apoi ca să citești Acatistul Născătoarei de Dumnezeu sau al Domnului Iisus, sau al îngerului păzitor și al sfinților de peste săptămână. Apoi trebuie să citești rugăciunile pentru împărtășire și atunci ești pregătit pentru Sf. Liturghie.

În meditația următoare vom arăta pe scurt unele foloase ale celirei sau slujirei celor șapte laude. Aici mai amintim de încheere, că preotul are de rostul rugăciunii, când deschide ușa bisericii, după intrarea în biserică, venind în mijlocul bisericii și înainte de intrarea în Altar. Le reamintim fraților preoți, precum urmează:

Deschizând ușa bisericii.

„Ușa îndurărilor, deschide-o nouă binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine de nevoi, că tu ești mântuirea neamului creștinesc“.

După intrarea în biserică.

„Întra-voi în casa ta, închina-mă-voi către sfânta biserică ta întru frica ta, Doamne povățuiește-mă întru dreptatea ta, pentru vrăjmașii mei, îndreptează înaintea ta calea mea“ (Psalm V. 7—8).

Venind în mijlocul bisericii,
face o închinăciune zicând : În mijlocul bisericii
Te voi cânta Doamne (Ps. XXV. 12).

Ajungând înaintea tetrapodului

zice troparul hramului bisericii „Botezătorule
și înainte mergătorule al venirii lui Hristos . . .”
face 2 închinăciuni, sărută icoana, face o în-
chinăciune, înfră în Sf. Altar.

Serbarea Unirii principa- telor Române.

Actul istoric dela 24 Ianuarie 1859, când
prințul Cuza Ion, a fost proclamat domnitor
peste principatele Muntenia și Moldova, n'a
fost decât primul pas hotărâtor pe drumul ce
avea să conducă neamul românesc, la înfăptu-
irea idealului nostru național. După 59 ani
dela proclamarea unirii principatelor române,
s'a proclamat unirea Basarabiei, Bucovinei și
a Ardealului cu patria mamă, stabilindu-se
pentru totdeauna frontierele firești și definitive
ale statului român.

Deci, la 24 Ianuarie când poporul român
serbează unirea principatelor, prăznuiește în-
făptuirea României de azi, clădită pe sânge
lacrimi și sacrificii fără seamăn în istoria po-
porelor.

În orașul Arad, ziua de 24 Ianuarie s'a
sărbătorit cu mai multă însuflețire ca și anii
treceți:

Edificiile au fost arborate cu draperii na-
ționale. La ora 10 în toate școlile s'a expli-
cat tinerimei însemnătatea zilei, apoi învăța-
mintele și îndatoririle ce trebuie să tragă ge-
nerația viitoare din înfăptuirile dela 24 Ianua-
rie 1859 și cele ce au urmat.

În biserica catedrală serviciul religios a
fost oficiat de I. P. C. Sa părintele Arhiman-
drit Dr. I. Suciu asistat de consilierii eparhi-
ali și preoțimea parohială. Au participat P. S.
Sa Episcopul Grigorie, reprezentanții județului
în frunte cu Dl. prefect Dr. I. Groza, al ar-
matei, al orașului și al altor oficii și societăți.
Despre însemnătatea zilei a vorbit preotul V.
Mihuț. Soldaților așezați în fața catedralei cu
muzică și drapel, l-ea vorbit generalul Banciu.

La ora 6 d. m. serbarea s'a continuat la
Palatul Cultural, în prezența P. S. Sale Dom-
nului Episcop și a unui public imens. Au cân-
tat corul studenților teologi, al liceului de fete
E. Gh. Birta și Școlii Normale de băieți.
Despre însemnătatea zilei a vorbit bine și cu

suflet profesorul Academiei Teologice Vintilă
Popescu. S'au jucat jocuri naționale, s'au decla-
mat 6 poezii patriotice, iar muzica militară a
cântat diferite arii.

Maica Domnului și distracțiile.

Doi oameni de seamă spun niște lucruri,
cari ne fac să apreciem cu drag distracțiile
tineretului. Unul zice : Muncă și iarăși muncă,
fără nici o distracție face tineretul plictisitor,
iară altul este de părerea : că învingerea dela
Waterloo, unde a fost bătut marele Napoleon,
se datorește jocurilor și distracțiilor dela școa-
la englezilor, numită Eton. Care mamă și care
femele nu simte plăcere, când vede, ce bine
și ce fericite se simt fetițele noastre în salele
de dans. Dansul înseamnă pentru fetițele noas-
tre o uitare a mizeriilor mărunte și o impros-
pătare a întregii lor ființe. Și câte fetițe nu
regretă, că lumea aceasta este o imensă sală
de dans, unde sburând gingaș și ușor încoaci
și încolo, să vie pers nagiul cunoscut din po-
vestirile „O mie de nopți”, cu covorul său mi-
nunat, cu care puteai să sbori în o lume unde
nu sunt, numai plăceri, bunătați și nesfârșite
distracții. Dar dansul ca și toate celelalte dis-
tracții, au rost și au înțeles, numai ca un chin
binefăcător, în lanțul de muncă serioasă. Un
program de muncă în viața fetițelor le-ar face
distracțiile și mai frumoase și mai plăcute de-
cât sunt de fapt. S-ar părea numai, că aminti-
rea numelor femeilor ilustre : Cornelia mama
Grahilor, Veturia mama lui Coriolan, Aurelia
mama lui Iuliu Caesar, Antuza mama lui Ioan
Gură de Aur, Emilia mama lui Vasile cel Mare,
Monica mama lui Augustin, Elena mama lui
Constantin cel Mare, Despina soția lui Neagole
Basarab, Carmen Sylva, soția marelui Rege
Carol I. și Regina Maria soția Regelui Ferdi-
nand I. Desrobitorul neamului, ne evocă așa
fapte mari, pe cari fetițele noastre ortodoxe,
nu le-ar putea imita niciodată. Și noi totuși
credem, că precum băieții trebuie să aibe
pururea înaintea ochilor lor suflatești modele
de bărbai iluștrii, așa și fetițele noastre, sunt
datoare, să aibe în vedere totdeauna faptele
acelor femei ilustre, pe cari trebuie să le imi-
teze în viața lor.

Dumnezeu le-a dat femeilor chemarea să
sdrobească capul șarpelui rău și viclean, a
răului încarnat, care a pricinuit pedeapsa și
scoaterea din raiu a primei perechi de oameni.

Și femele nu pot fi, nici plăcute, în fața lui Dumnezeu, nici fericite, dacă nu caută prin munca lor de toate zilele, să apropie iarăși omenimea de raiu. Din multele mijloace prin cari fetițele noastre ar putea face mult bine neamului și bisericii noastre, ar fi în primul rând răspândirea învățăturilor creștine între băieții și fetițele acelea, cari din motive de sărăcie sau din alte motive, nu le pot cunoaște și crescând, ajung pe arena vieții, fără pavăza și ajutorul învățaturii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. O fetiță face aici un cerc de copii neglijanți sufletește, altă fetiță în altă parte, enarându-le învățăturile, pildele și minunile Domnului. O oră, o singură oră pe zi de muncă apostolească, ar lumina mințile, ar nobila sufletele și ar îmblânzi moravurile atâtor odrasle omeniești, apucate pe calea răului. Și munca aceasta nu e ceva imposibil și neobicinuit, fiindcă ea se face și în alte părți și la alte neamuri. Fetele streine de neamul nostru, renunță de bună voie pentru Hristos la toate plăcerile vieții și săvârșesc o muncă cu adevărat grea de călugărițe, învățătoare în școli și îngrijitoare în spitale și azile. Dar noi nu cerem o așa mare jertfă dela fetițele noastre, când le propunem munca de propovăduire creștinească.

Cel mai frumos tablou, vrednic de penele celui mai ilustru pictor român, ar fi fiecare fetiță ortodoxă, care ar sta în mijlocul unor copilași, învățându-i o oră, două, adevărata înțelepciune, care este frica Domnului. Știu, că dragele fetițe ortodoxe vor răspunde, că în primul rând le lipsește dispoziția sufletească necesară la săvârșirea acestor fapte frumoase. Și totuși dragi fetițe nu vă spăimântați, pentru că aceasta dispoziție sufletească, care vouă vi se pare ceva imposibil, se poate primi, *dela cea mai mare și mai sfântă între femei, dela Maica Domnului Rugați-vă zilnic la icoana Preasfintei Fecioare, ca dânsa să vă trimită în suflet plăcerea și dispoziția de a putea face binele pentru oameni. Gândiți-vă, că Maica Domnului la vârsta voastră frumoasă, petrecea în jurul bisericii, și măcar nictodată n'a simțit lipsa distracțiilor, fiindcă fericirea din sufletul ei făcea aceste distracții superflue. Cugetați-vă! ce bucurie, ați cauza Maicei Domnului atunci, când ați merge pe urmele ei. Vă întrebați desigur, că ce gust are munca apostolicească creștinească. Vă răspund, că Dumnezeu a trimis Evreilor, cari rățăceau în pustie triști și flămânzi, mană, pe care o gustau cu toții, cu cea mai mare plăcere, fiindcă dânsa se potrivea cu gustul deosebit al fiecăruia. Gustați și voi din munca pentru Hristos și Maica Domnului*

și veți vedea, că aceasta muncă, care azi vi se pare streină și amară, este bucată cea mai dulce și cea mai bună pentru sufletul vostru. Petreceți bine și frumos dragi fetițe și după ce s'a încheiat timpul vostru de distracții, apucați în numele Maicei Domnului, la munca creștină, potrivită și cu vârsta și cu sufletul vostru.

Elena Dr. Cloroianu
protopopeasă.

Temeliile morale ale păcii.

„Quid leges sine moribus? Vanas proficiunt!”

Temeliile juridice pe cari organizațiile pacifiste oficiale caută să așeze pacea mondială, sunt fragile și ineficace. Deasupra acestora mai planează legea morală — lucrul tuturor legilor, care dăinuiește până acolo unde nici o subtilitate a justiției civile nu poate pătrunde. Nesocotind această lege, puterea de activare și eficacitatea justiției se desvăluie palid pe căile de normare a vieții sociale.

Chestiunea păcii lumii, e o chestiune morală: vlața publică necesită și pentru ea aplicarea moralei private, pentru ca și legile civile să poată activa mai temeinic, mai efectiv și mai durabil. Căci nu e nici bine, nici onorabil, ca un popor sau un Stat, ca și un individ, să răsplătească răul cu rău. Imperativul preceptului moral: „Ce ție nu-ți place, altuia nu face” se lasă cu aceeaș valoare superioară și peste conștiința Statelor, reclamându-le, ca unul singur individ, ascenziunea spre acea înălțime morală, de a-și dori reciproc acelaș succes, aceeaș prosperitate.

O națiune ca unitate, este o societate membră a unei unități universale, a omenirii întregi, ce are de scop în genere binele uman. Astfel Statele, care și ele ca unități morale, trebuie să-și albească prezent acest scop și să promoveze observarea zilnică a principiilor moralității, spre a-și îndulci continuu raporturile reciproce.

Intre națiuni există de fapt oarecari raporturi de apropiere, prin religie, finanțe, comerț în industrie, știință, literă, artă etc. precum și legături maritime feroviare aviatice, de poștă, telegraf, telefon etc. Aceste raporturi și legături produc o asociere spontană dar rece; aceasta trebuie să aducă cu sine și pe aceea cu adevărat morală și juridică.

Dar un fapt pretutindeni observabil este, că până acum ori ce apropiere zisă de amicitie între două State, departe de a fi expresia faptică a unei adevărate prietenii, e mai curând o necesitate creată de nevoia consolidării și apărării contra unui al treilea Stat.

Pentru ca pacea să se fundamenteze pe morală, e nevoie ca toate Statele, ca organizațiuni sub egida forului dela Geneva, din proprie inițiativă să se simtă obligate a se desarma; iar națiunile, ca organisme vii cari prin însuflețirea, promovarea și idealizarea sentimentului național, au devenit indivizi cu o conștiință morală și cu o mentalitate a lor, în egală măsură să-și însușească necesitatea desarmării.

Însă înainte de desarmarea militară, să se facă în fiecare Stat desarmarea morală, prin lupta până la strivirea șovinismului și a tuturor instinctelor bestiale. Desarmarea morală trebuie să anticlpeze, întrucât ea va aduce cu sine și pe cealaltă.

O politică ce nu ține cont de morală e o politică rea. Un Stat ideal, după Plato, Aristotel, Kant și alți filozofi, nu poate fi decât acela, în care s'a realizat o deplină armonizare între ordinea morală și ordinea politică. Pentru că abia atunci s'ar putea ajunge cel puțin la o pace în intern, care e condiția sine qua non a păcii din afară.

Pentru a se ajunge la pacea universală, trebuie să se procedeze din jos în sus, adică dela individ la Stat și apoi, dela Stat și națiune la pacea omenirii — și nu invers. Căci e un lucru de prisos, dacă nu chiar absurd, a organiza o tehnică a păcii, câtă vreme sufletele nu se simt lipsite de pace și conștiința Statelor nu au aspirații intensive și perpetul spre ea. Toate încercările S. N. de a impune cu forța pacea, atâta timp cât Statele încă n'au ajuns a prinde sensul păcii, sunt inutile. Primul pas trebuie început dela desarmarea morală a mentalității individului, a națiunii, a Statului și abea apoi se poate purcede la desarmarea militară a Statelor.

Moralitatea trebuie să stăpânească și peste Geneva, pentru ca interpretarea legilor să se facă, mai ales acolo, după spirit — singurul care-l în consonanță moralei — și nu după litera rece care omoară.

Tribunalul dela Haga și S. N. par să aibă ceva asemănător cu Tribunalul Amficionilor dela vechii Greci: cetățuile Sparta, Atena, Teba, Corint, insulele ionice toate de aceeași limbă și de același sânge, după ce-și căutaseră fiecare hegemonia prin arme, crează Tribunalul Amficionilor, cărora să-i supună certele dintre ele; căzură însă iarăș în discordie chiar în sânul aceluși Tribunal. Uneori amficionia aceasta par'că a înviat la Haga și Geneva.

Ceea ce împiedcă atât desarmarea morală cât și cea militară, e frica de atac — nesiguranța. Înarmarea se face în deosebi pentru securitate, după formula ministrului francez P. Boncour: Nu se poate desarma fără securitate; dar desarmare *după* securitate și securitate *după* arbitraj, va să zică arbitraj, securitate, desarmare — o trilogie ce conține'n ea fermentul păcii. Securitatea generează pacea temeinică, netulburată. În Larousse securitatea e: „încredere, liniștea sufletului, care rezultă din gândul că nu-l a se teme de

vreo primejdie"... Litte o definește: „liniștea sufletului bine sau rău fondată... securitate se zice deasemenea, pentru a indica nu numai liniștea unui singur om, ci și pe aceea a unui a popor, a unei asociațiuni, a unei corporațiuni întregi. Concordie, unirea inimilor sau a sufletelor”.

Securitatea Statelor e mereu tulburată de 1. pericolul comunist; 2. de neliniștea națiunilor mici și învinse, rămase — după ce-au iscălit tratatul de pace dela Versailles — pe jumătate desarmate și sărăcite, în comparație cu altele mult mai bine situate; apoi 3 de teama altora de revizuirea tratatelor de pace, revizuire ce-o urlă unele State cu o habotnicie absurdă, ca pe cel mai esențial punct din catehismul național politic al lor; și înfine 4. de teama marilor națiuni de a nu rămâne ele la odihnă pe fotoliile dela Geneva și dela toate conferințele unde se caută să se prepare desarmarea.

Numai morala zămislește armonia păcii universale și fecundează securitatea Statelor. Astfel quid leges sine moribus!...

Așezarea păcii pe temelii juridice cade în competența S. N., iar înfundamentarea ei pe temelii morale stă în chemarea Bisericii. Astfel, aici își face loc o altă chestiune: Biserica și pacificarea omenirii.

P. Deheleanu

Comemorarea fostului primministru I. G. Duca.

Duminecă în 21 Ianuarie, la ora 11 înainte de masă, tineretul școlar din Arad, a comemorat în sala mare a Palatului Cultural, amintirea ilustrului om de stat care a fost Ioan G. Duca.

Vasta sală a Palatului Cultural a fost ticsită de lume: preoți, studenți și intelectuali din Arad și județ, în frunte cu P. S. Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa, veniți să aducă tributul lor de pietate și recunoștință, marele bărbat de stat, ucis mișelește în gara din Sinaia. Într'o tăcere ce exprima jalea și durerea poporului român, pentru marea pierdere, prin dispariția fostului sfetnic al tronului român, profesorul A. Constantinescu, a făcut apologia distinsului dispărut. În cuvinte grele a arătat adâncul durerii Românilor pentru moartea tragică, care a răpit țării pe unul din fiii cel mai de seamă. Arată că sufletul românesc, repudiază cu indignare atentatul la viața altora. Tineretul nostru să-și facă educație fortificată pe iubire, și respectul cuvenit față de părinții țării noastre.

Cetiți și răspândiți
«Biserica și Școala»

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie simțindu-se pe deplin restabilit din boala de care a suferit, mulțumește din suflet, tuturor celor ce au bine voit a-l ura grabnică însănătoșare.

Sedința Consiliului eparhial. În 18 Ianuarie c. Secția bisericească a Consiliului nostru eparhial a ținut ședință sub prezidiul P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie. În 20 Ianuarie a ținut ședință secția economică.

În ambele ședințe s'au rezolvat mai multe chestiuni curente.

Vizită la Academia Teologică. P. S. Sa părintele Episcop Grigorie a cercetat Academia noastră Teologică, unde a asistat la prelegeri și s'a interesat de bunul mers al Institutului. P. S. Sa a fost însoțit de părintele Consilier Mihai Păcățianu.

Vizită la Școala Normală. Miercuri în 19 Ianuarie, l. c. P. S. Sa Episcopul Grigorie, a cercetat Școala Normală de băieți din Arad, întovărășit de părintele consilier Dr. Gh. Ciuhandu, P. S. Sa a asistat la prelegeri din studiile: religie și istorie.

Care este legătura ta cu Biserica? La această întrebare răspunde pe scurt un bun creștin, dl. I. Gr. Oprîșan, spunând în revista „Poporul românesc” următoarele:

„Nu știu frate cititor cum stai tu cu Domnul în anul în care am pășit.

Imi îngădui să te întreb cum privești tu Biserica strămoșilor tăi? Ești tu în ea o cărămidă vie? Ai tu părtașie deplină cu depozitul ei de har? Iubești tu mișcările de înviore ale dreptei credințe? Asculți tu trîmbițele care chiamă deslușit la Hristos și la Biserica Lui? Faci tu parte din vr'o mișcare de trezire din somnul nepăsării, din toropeala păcatului? Sunt la noi câteva mișcări în vatra dreptei credințe. Eu am încercat cu mult folos sufleteșc, pe acela pe care ne-a dăruit-o Ardealul, printr'un preot ales între aleși: „Oastea Domnului”. Această mișcare sănătoasă, cu un erar în frunte, umple mereu bisericile goale cu suflete pline de Hristos.

Cercetează și te încredințează și tu.”

I. Gr. Oprîșan.

Căsătorie. Duminică în 28 Ianuarie a. c. se va celebra în sf. biserică din comuna Lisa jud. Făgăraș, cununia dlui Remus Moldovan șeful Contabilității dela Consiliul nostru eparhial, cu Dșoara Silvia Ganea profesoară.

Dorim tinerel perechi, mult noroc și fericiete.

Mulțumită publică. În numele consiliului parohial ort. rom. din Prunișor, ne exprimăm sincerele noastre mulțumite Dlui Prefect Dr. Ioan Groza pentru ajutorul de 7000 Lei în favorul bisericii noastre, chiar în acele momente, când aveam cea mai mare lipsă în legătură

cu renovarea bisericii. Bunul Dumnezeu să ni-l susțină în pace, sănătos, spre binele bisericii și a neamului nostru românesc.

Decedări. În ultimul timp au răposat: preotul Fil'p Leuca din Păncota trecut la deficiență, Dr. Teodor Mihail, fost președinte al partidului național român din fosta Ungarie, și ultimul luptător în procesul Memorandumului. A mai răposat vestitul medic de plămâni, din București Cantacuzino, și Ioan Coltor canonic în Blaj, care avea un rol însemnat în Biserica fraților gr. catolici.

Dumnezeu să-l odihnească cu cel drept!

BIBLIOGRAFIE.

„Scrisori către învățători” de P. Sf. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa Episcopul Aradului, Arad 1934 pagini 48, Prețul 10 Lei.

Viața de viitor a neamului nostru este strâns legată de munca spirituală a Bisericii, în colaborare cu școala și armata. Actuala stare de spirit, impunând colaborarea între acești factori, în mod vizibil chiar și pentru cei mai indiferenți, P. Sf. Sa Episcopul Grigorie adresează învățătorilor șapte scrisori, apelând la concursul învățătorilor, pentru remedierea relelor, cari primejduiesc sufletul românesc.

Scrisorile relevă concepția creștină a vieții, necesitatea educației morale, formarea de coruri bisericesti și colaborarea pe teren cultural. Fiecare scrisoare tratează o temă bine rotunzită, iar una relevă activitatea P. Sf. Episcop Grigorie în colaborare cu școala, ceea ce în mod vădit atrage interesul reprezentanților școlii de a colabora și ei cu biserica.

Preoții noștri au tot interesul a face ca această broșură ieftină să ajungă în mâna învățătorilor, cari sunt cei mai apropiați colaboratori ai lor.

Liturgia sf. Ioan G. de Aur, pe note de preotul N. Bâru, profesor.

Părintele profesor Nicolae Bâru, dela gimnaziul Iosif Vulcan din Arad, este un preot zelos.

În anii trecuți am scris cu satisfacție, că părintele Bâru, a edificat cu bani colectați un paraclis drăguț numit Sf. Gheorghe la izvorul „Feredeu” din hotarul comunei Covășinș. Părintele Bâru a făcut acest lucru cu ostenele mari și cu sacrificiu de timp și sănătate. Paraclisul „Sf. Gheorghe” e situat într'o regiune muntoasă, cu poziții fermecătoare. Izvorul „Feredeu” cu apă vindecătoare, este cercetat anual de mii de creștini, cari se ostenesc aici să-și afle vindecare trupească și sufletească.

Acum mai nou părintele Bâru ne-a surprins cu „Liturgia” sfântului Ioan Gură de Aur, pusă pe note.

Liturgia este scrisă pe patru voci, cu motive pur bisericești, omițând cu totul muzica streină și internațională. Autorul s'a străduit să dea în mâna conducătorilor de cor, o lucrare ușor de executat și ca fond și ca tehnică.

Am ascultat și noi această liturgie cântată de corul gimnaziului Iosif Vulcan, cu multă precizie sub conducerea părintelui Băru, în catedrala din Arad.

Toți creștinii au fost plăcut impresionați de vrednicia părintelui Băru. Deci cartea se recomandă de sine. Se află la autor cu suma de 80 lei. Cartea conține 32 pagini. Autorul mai are sub tipar „Irmologierul“, „Plăngerile“ din Sâmbăta Sf. Patimi și Monografia comunei Covășin.

Sfânta Episcopie ort. rom. a Aradului.

Nr. 26 | 1934.

Prea Cucernice Părinte,

Cunoscutul scriitor și propagandist religios, d. Al. Lascarov-Moldovanu, a avut buna inspirație să înceapă de a publica, viețile sfinților, sub acest titlu, după traducerea dela 1835, dar cu unele prescurtări și îmbunătățiri de limbă, ceea ce face, ca lucrarea sa, să fie nu numai folositoare duhovnicește, ci și atractivă. Lucrarea apare în formatul manualelor de școală, pe hârtie bună, în câte 64 pagini, așa că broșurile fiind paginate continuativ, pot să fie și compactate în câte un volum. Prețul este de 16 lei broșura, deci câte 4 pagini de un leu, ceea ce denotă și o ieftinătate.

Deoarece o de dorit, ca această lucrare ziditoare de suflet să se popularizeze cât mai mult, o recomandăm călduros: P. C. Tale și Cucernicilor preoți, precum și obștel creștinești, pentru procurare pentru toate bibliotecile protopopești și eparhiale, precum și pentru creștinii de toate categoriile.

Se poate procura dela toate librăriile.

Arad, 3 Ianuarie 1934.

† Grigorie
Episcop.

Nr. 256 | 1934.

Comunicat.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că pentru a fi admiși la examenul de calificare și de promoție preotească, din sesiunea de primăvară a. c., vor trebui să-și înainteze cererile spre: acest scop, Consiliul eparhial în Arad, până cel mai târziu la 31 Ianuarie a. c., însoțite de următoarele acte:

a) pentru calificare:

1. Extrasul de botez.
2. Diploma (sau certificatul) despre studiile anterioare teologice.
3. Absolutorul teologic și
4. Certificatul de moralitate eliberat de conducătorul oficiului parohial respectiv.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

b) pentru promoție:

1. Certificatul de calificare preotească.
2. Certificat de serviciu, eliberat de protopopul locului și
3. Douăzeci de predici, lucrate de petiționar.

Arad, 13 Ianuarie 1934.

Consiliul Eparhial ort. rom.
A R A D.

Mulțumire publică.

Dl. Dr. C. Băran, membru în adunarea eparhială și națională a bis. ort. rom., fost prefect, a donat pentru capela parohiei ort. rom. din Colonia Crișan din Timișoara o frumoasă Cruce.

Fiu de învățător confesional, d-l Băran dovedește creșterea Sa în spiritul bisericesc, precum și sentimentul creștinesc de care e pătruns. Gestul creștinesc al d-lui Băran, a fost urmat și de alți creștini.

În șirul acestor donatori enumerăm pe D-nii: Dr. Bugariu Cor., - enoriașii Demenescu episcop, Bogdan Ioan, Ban Gheorghe, Contrea Vichentie, Duracu, Vucini, Ursulescu director la poștă și alții, cari au dăruit diferite vesminte și obiecte sfinte modestei noastre capele.

Bunul Dumnezeu să răsplătească bunilor noștri donatori, cu bogatele Sale daruri.

Valeriu Sepi
preot.

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial No. 7910/1933 pentru îndeplinirea parohiei a doua din Comlăuș, protopoplatul Șriei, devenită vacantă prin strămutarea parohului Zenobie Brădean, se publică cu concurs termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele acestel parohii sunt:

1. Una seslune pământ în extensiunea ei de azi, împreună cu dreptul de pășunat.
2. Patru cănepișii aparținătoare sesiunii parohiale.
3. Casă parohială cu supraedificate și grădină.
4. Retribuțiunea de bir și stole 840 lei.
5. Întregirea dela Stat pe cere comuna bisericăască nu o garantează.

Parohia e de *clasa primă (I.)* dela concurenți se cere calificarea prescriasă de *cl. I.*

Alesul va avea să catehizeze la școala primară de Stat din loc, fără altă remunerațiune și să achite regulat toate impozitele după întreg beneficiul său.

Cererile de concurs însoțite cu certificatele justificative, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Comlăuș, județul Arad, se vor înainta Oficiului protopopesco ort. român din Șria; iar reflectanții, cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică din Comlăuș, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Consiliul parohial ort. român din Comlăuș.

În înțelegere cu: Aurel Adamovici
protopop

3-3

Red. responsabil: Protopop SIMION STANA